



The Impact of Drug Use on Vulnerability to Human Trafficking

Vadim SOLTAN¹

Abstract: *The article analyses the impact of drug use on vulnerability to human trafficking from a comparative legal perspective. The main objective is to highlight how substance addiction influences the susceptibility of individuals to become victims of trafficking and to assess the extent to which existing legislation provides adequate protection. The study uses a qualitative methodology, based on the analysis of the international normative framework (the jurisprudence of the European Court of Human Rights), as well as national practices in Romania and the Republic of Moldova. By analysing relevant case studies, the article identifies the strengths and limitations of legal mechanisms regarding the identification, assistance, and exoneration from criminal liability of drug addicted victims. The conclusions highlight the fact that, although international standards impose clear obligations on states, their implementation remains insufficient in practice. It is recommended to harmonise national legislation*

Keywords: *human trafficking; drug use; exploitation; victims of trafficking*

1. Introducere

Traficul de ființe umane reprezintă una dintre cele mai grave forme de criminalitate organizată, afectând anual milioane de persoane la nivel global. Un factor determinant al vulnerabilității victimelor este consumul de droguri, fenomen care complică atât procesul de identificare a victimelor, cât și acordarea de asistență adecvată. Dependența de substanțe poate fi prezentă anterior recrutării – caz în care traficanții exploatează această slăbiciune pentru a constrânge sau a menține controlul asupra victimei – sau poate fi indusă ulterior, ca mecanism de subjugare și manipulare. Impactul infracțiunii nu se limitează la impactul psihologic asupra

¹ Assistant Professor, PhD, Comrat State University, Republic of Moldova, Address: Comrat city, Galațan str. 17, Republic of Moldova, Corresponding author: vadim_suhov@yahoo.com.



Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

victimei, ci și la impactul asupra comunității din care face parte victima sau cu care este asociată, precum și la intimidarea acesteia (Pasat, 2019).

Ca orice alt fenomen social, criminalitatea este într-o continuă mișcare, fiind în creștere sau descreștere, în funcție de circumstanțele specifice desfășurării sale (Pasat, 2016a), iar studiile internaționale arată că rețelele de trafic utilizează adesea drogurile pentru a facilita exploatarea sexuală, munca forțată sau activitățile infracționale forțate, creând o relație de dependență care reduce capacitatea victimei de a evada. Această legătură complexă ridică provocări juridice majore, în special privind identificarea statutului de victimă, aplicarea principiului non-pedepsirii pentru infracțiuni comise sub constrângere (cum ar fi posesia de droguri) și asigurarea accesului la protecție și reabilitare.

Deși cadrul legal internațional recunoaște dependența de droguri ca factor de vulnerabilitate relevant în traficul de persoane, implementarea acestor standarde la nivel național rămâne adesea deficitară. Analiza acestei problematici este esențială pentru îmbunătățirea răspunsului juridic și protecția efectivă a victimelor.

Analiza legăturii dintre consumul de droguri și traficul de ființe umane are o relevanță juridică majoră, deoarece implică interacțiunea complexă dintre drepturile fundamentale ale victimelor și obligațiile statelor de a preveni, sancționa și combate această infracțiune. Din perspectivă juridică, acest fenomen ridică probleme esențiale privind identificarea corectă a victimelor, aplicarea principiului non-pedepsirii pentru infracțiuni comise sub constrângere (cum ar fi posesia de droguri sau implicarea în activități ilegale) și accesul la asistență și reabilitare.

Neclaritățile și lacunele din legislațiile naționale pot conduce la situații în care persoanele dependente de substanțe sunt tratate predominant ca infractori, nu ca victime, ceea ce contravine standardelor internaționale consacrate, inclusiv Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. O abordare deficitară din partea autorităților poate agrava victimizarea, poate încuraja impunitatea traficantilor și poate compromite dreptul la un proces echitabil și la protecție efectivă, întrucât orice activitate infracțională implică luarea de măsuri de prevenire și combatere (Pasat, 2016b).

Prin urmare, o analiză juridică aprofundată este esențială pentru clarificarea obligațiilor statelor, armonizarea cadrului legal intern cu standardele internaționale și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de protecție a victimelor aflate în situații de dependență.

2. Cadrul conceptual și juridic

Conceptul de trafic de ființe umane este reglementat la nivel internațional, european și național, fiind definit într-un mod relativ uniform în documentele juridice relevante. Nevoia de a reglementa, constata, sancționa și preveni toate aceste încălcări a fost prezentă ajungând în etapa istorică a dezvoltării socio-umane, odată cu instituirea dreptului penal (Pasat, 2021).

Definiția fundamentală este stabilită în Protocolul adițional privind prevenirea, reprimarea și sancționarea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor (Protocolul de la Palermo), articolul 3 lit. (a):

„Traficul de persoane înseamnă recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței ori a altor forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau prin oferirea de plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra alteia, în scopul exploatării.”

Exploatarea include, cel puțin: exploatarea prostituției altora, alte forme de exploatare sexuală, muncă sau servicii forțate, sclavie sau practici similare, cerșetorie forțată, prelevare de organe.

Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protecția victimelor (art. 2) preia definiția din Protocolul de la Palermo, adăugând clarificări privind:

- Inutilitatea consimțământului victimei atunci când sunt utilizate mijloacele menționate (constrângere, abuz etc);
- Extinderea conceptului de exploatare la includerea exploatării activităților infracționale și exploatării domestice.

Legea nr. 678/2001 din România, privind prevenirea și combaterea traficului de persoane (art. 2) definește traficul astfel: „Traficul de persoane constă în recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane în scopul exploatării acesteia.”

Exploatarea include explicit: prostituția, pornografie, muncă forțată, cerșetorie, prelevare de organe, exploatarea infracțională etc.

Codul penal al României (art. 210 și 211) incriminează traficul de persoane și traficul de minori în concordanță cu definițiile internaționale.

Republica Moldova a armonizat legislația cu standardele Protocolului de la Palermo și Directivei UE (prin tratatele de asociere). Codul penal al Republicii Moldova, art. 165 (Trafic de ființe umane), preia aceeași structură: „Acțiunile de recrutare, transportare, transfer, adăpostire sau primire de persoane în scop de exploatare, prin

utilizarea forței, amenințării, înșelăciunii, abuzului de putere ori vulnerabilitate sau prin oferirea de plăți ori beneficii.”

Exploatarea include: muncă forțată, servicii sexuale, cerșetorie, activitate infracțională forțată, prelevare de organe.

La nivel internațional, regimul juridic al drogurilor este reglementat printr-o serie de convenții adoptate de Organizația Națiunilor Unite (ONU), care stabilesc cadrul global pentru controlul și combaterea traficului și consumului ilicit de substanțe.

a. Convenția Unică asupra Stupefiantelor (1961) Această convenție constituie baza principală pentru reglementarea consumului de droguri la nivel mondial. Ea stipulează principiile de control al producției, distribuției și consumului de droguri, fiind semnată de majoritatea țărilor lumii. În cadrul acestei convenții, termenul „stupefiant” se referă la substanțele care produc efecte psihoactive și care sunt controlate datorită potențialului lor abuziv.

- Articolul 4 prevede că substanțele narcotice sunt destinate exclusiv pentru uz medical și științific, iar utilizarea lor în scopuri recreative sau abuzive este strict interzisă.
- Regimul de control este reglementat de autoritățile naționale, în colaborare cu organizațiile internaționale, iar fiecare stat semnatar trebuie să adopte legislații care interzic producția, distribuția și consumul ilicit de droguri.

b. Convenția împotriva traficului ilicit de stupefiant și substanțe psihotrope (1988)

Aceasta consolidează controlul asupra traficului și consumului de droguri și introduce măsuri pentru prevenirea și combaterea traficului ilicit de substanțe. În această convenție, consumul de droguri este reglementat ca parte a unui sistem internațional de control.

În România, regimul juridic al consumului de droguri este reglementat prin Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, care a fost modificată de mai multe ori pentru a se adapta standardelor internaționale.

- Articolul 2 al legii definește „consumul ilicit de droguri” ca fiind orice act de consum al substanțelor stupefiant sau psihotrope fără prescripție medicală.
- Legea prevede sancțiuni pentru consumul de droguri (în general, contravenții sau infracțiuni, în funcție de cantitatea și contextul consumului).

În plus, Codul penal al României, în articolul 321, sancționează consumul ilicit de droguri cu pedepse ce variază de la amenzi la închisoare, în funcție de gravitatea faptei.

Legea impune, de asemenea, măsuri de prevenire și reabilitare a consumatorilor, prin centre de tratament și programe educaționale pentru combaterea abuzului de droguri.

În Republica Moldova, regimul juridic al consumului de droguri este reglementat prin Legea nr. 3/2016 privind prevenirea și combaterea traficului de droguri și Codul penal al Republicii Moldova, în special prin articolele 220 și 221, care stabilesc sancțiuni pentru consumul ilicit de droguri.

- Articolul 220 din Codul penal incriminează consumul ilicit de droguri, stabilind pedepse pentru persoanele care sunt descoperite în posesia de substanțe interzise sau care sunt prinse în actul consumului de droguri.
- Legea nr. 3/2016 detaliază regimul legal aplicabil consumului de droguri și prevede măsuri de prevenire și reabilitare pentru consumatori, inclusiv în instituțiile de reabilitare.

Republica Moldova a adoptat reglementări conforme cu normele internaționale, în scopul de a controla producția, distribuția și consumul de droguri și de a preveni abuzul de substanțe.

În multe cazuri, consumul de droguri este însoțit de măsuri de tratament și reabilitare. Atât Convenția ONU cât și legislațiile naționale (România și Republica Moldova) prevăd posibilitatea aplicării unor măsuri terapeutice, mai degrabă decât pedepse, în cazul consumatorilor care nu sunt implicați în trafic de droguri sau în activități criminale.

- România promovează programele de tratament și reabilitare pentru consumatorii de droguri, care sunt reglementate prin legislație și sunt finanțate parțial de autoritățile publice.
- Republica Moldova oferă, de asemenea, posibilități de tratament și reintegrare pentru consumatorii de droguri, în special prin instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale.

3. Conceptul de vulnerabilitate juridică

Vulnerabilitatea este un concept central în combaterea traficului de persoane și se referă la starea de expunere crescută la risc a unei persoane de a deveni victimă a traficului, datorită unor factori precum sărăcia, lipsa educației, abuzurile fizice sau psihice anterioare, dependența de droguri, lipsa unei rețele de sprijin sau starea de

minoritate. În dreptul internațional și național, vulnerabilitatea nu se referă doar la caracteristicile individuale ale victimei, ci și la deficiențele instituționale și sociale care nu protejează adecvat persoanele expuse.

La nivelul Convenției ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Convenția Palermo) și al Protocolului de la Palermo, conceptul de vulnerabilitate este implicat în definirea victimei traficului de persoane. Articolul 3, litera (a) din Protocolul de la Palermo subliniază că traficul de persoane include orice persoană vulnerabilă, iar vulnerabilitatea poate fi exploatată de traficanți pentru recrutarea și controlul victimelor.

De asemenea, în Convenția Europeană privind combaterea traficului de ființe umane (2005), este subliniată importanța protecției victimelor vulnerabile, evidențiind că protecția acestora trebuie să fie acordată în special în cazul minorilor și al persoanelor aflate în condiții de dependență sau abuz.

În legislația României, Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane stipulează că victimele traficului de persoane pot fi considerate vulnerabile din cauza stării de dependență (de droguri, alcool sau alte substanțe) sau a unei perioade de instabilitate emoțională sau economică. Legea subliniază faptul că, în cazul persoanelor vulnerabile, autoritățile trebuie să aplice un tratament specializat, care să includă protecția și asistența acordată victimelor.

În România, art. 210 din Codul Penal și jurisprudența CEDO recunosc importanța protecției acestor victime și impun statelor să adopte măsuri legale și de protecție adecvate. În acest context, autoritățile sunt obligate să prevină abuzurile și să intervină prompt pentru a proteja persoanele vulnerabile, indiferent de forma de exploatare la care acestea sunt supuse.

În Republica Moldova, Legea nr. 3/2016 privind prevenirea și combaterea traficului de droguri definește „vulnerabilitatea” ca o condiție obiectivă și subiectivă, care include nu doar factori socio-economici (sărăcie, lipsă de educație), dar și factori psihologici (traume, abuzuri) sau factori de dependență (de droguri, alcool etc.). Legea prevede măsuri de protecție pentru persoanele vulnerabile, stipulând că autoritățile competente trebuie să acorde prioritate protecției acestora în cadrul procedurilor legale.

Legea penală din Republica Moldova prevede infracțiuni care reglementează exploatarea vulnerabilității persoanelor, în special în contextul traficului de persoane, muncii forțate și exploatării sexuale.

Articolul 165 - Traficul de persoane din Codul Penal al Republicii Moldova reglementează traficul de persoane, care include abuzul de vulnerabilitatea victimelor (exploatarea acestora în scopuri de exploatare sexuală, muncă forțată sau alte activități ilegale). Conform acestui articol, traficul de persoane este o infracțiune

gravă, iar persoanele care sunt victime ale traficului sunt protejate prin lege în fața manipulării și exploatării, mai ales atunci când sunt într-o situație de vulnerabilitate (precum dependența de droguri sau sărăcia extremă).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a abordat conceptul de vulnerabilitate în mai multe cazuri, subliniind că statul are obligația de a asigura protecția persoanelor vulnerabile prin măsuri adecvate de prevenire și protecție. În cauza *Rantsev vs. Cipru și Rusia* (2010), CEDO a considerat că, în cazurile de trafic de persoane, statul are obligația să protejeze victimele înainte, în timpul și după exploatarea acestora. CEDO a recunoscut faptul că anumite grupuri, cum sunt victimele traficului de persoane, sunt mai vulnerabile și, prin urmare, necesită o protecție suplimentară din partea statelor membre.

Vulnerabilitatea juridică este un concept complex și dinamic, care se bazează pe identificarea unor factori ce creează o expunere crescută la riscul de trafic de persoane. În legislația internațională și națională, acest concept este aplicat pentru a proteja victimele traficului de persoane, în special pe cele care se află într-o situație de instabilitate socială, economică sau psihologică. Protecția legală a victimelor vulnerabile reprezintă o obligație a statelor, conform dreptului internațional și legislației naționale, și presupune măsuri de prevenire, identificare rapidă și asistență specializată.

Consumatorii de droguri sunt adesea considerați grupuri vulnerabile, care pot deveni victime ușor exploatabile în rețelele de trafic de persoane. Aceștia pot ajunge în situații de abuz extrem, unde sunt exploatați în diverse moduri, în principal datorită dependenței lor de substanțe care le reduce capacitatea de a lua decizii autonome și le crește vulnerabilitatea.

Consumatorii de droguri, mai ales femeile și minorii, pot deveni victime ale exploatării sexuale într-o serie de moduri, adesea sub amenințarea sau inducerea dependenței de droguri. Traficanții folosesc diverse tehnici pentru a atrage și manipula victimele, inclusiv prin:

- Promisiuni de droguri gratuite: Traficanții pot iniția contactul cu consumatorii de droguri oferindu-le substanțe gratuite sau acces facil la droguri, atrăgându-i astfel într-un cerc vicios de dependență.
- Manipularea psihologică: Odată ce consumatorul devine dependent de droguri, traficanțul poate exercita un control total asupra victimei, iar consumatorul ajunge să perceapă prostituția sau activitățile sexuale forțate ca un mijloc de a obține drogurile de care are nevoie.
- Tratarea victimei ca un obiect de consum: Traficanții pot folosi violența și amenințările pentru a forța consumatorii să participe în activități de

exploatare sexuală, cum ar fi prostituția sau producția de materiale pornografice.

De exemplu, victimele pot fi transportate în alte orașe sau țări, unde sunt exploatare sexual în bordeluri sau în diverse rețele de prostituție controlate de traficanți. Dependența de droguri joacă un rol crucial în menținerea controlului asupra victimelor.

Drogurile nu sunt doar un instrument de subjugare sexuală, ci și un mijloc eficient de muncă forțată. Traficanții pot exploata consumatorii de droguri în diverse sectoare de muncă, în moduri similare cu exploatarea sexuală:

- Dependența ca mecanism de control: Persoanele consumatoare de droguri care sunt implicate în muncă forțată sunt adesea amenințate cu retragerea accesului la substanțele de care sunt dependente, ceea ce le face să accepte condiții de muncă extreme sau chiar activități ilegale (muncă în condiții de sclavie sau munci periculoase).
- Muncă în ferme, construcții sau în diverse industrii: Victimele sunt adesea forțate să lucreze în condiții inumane, fără a fi plătite, în scopul de a câștiga "dreptul" la doze de droguri. Aceste activități pot include lucrul în ferme, construcții sau chiar în rețele de producție de droguri.
- Dependența ca sursă de profit pentru traficant: Traficanții obțin profituri semnificative exploatarea consumatorii de droguri, care devin o resursă de muncă extrem de vulnerabilă, dar și ușor controlabilă datorită nevoii lor de a obține substanțe. Putem specifica că reprezintă o activitate criminală (și în unele cazuri non-criminală) de obținere, creștere și legalizare a veniturilor din săvârșirea de infracțiuni, formațiuni criminale organizate ierarhic, care utilizează legături corupte pentru a-și atinge scopurile și care are cel mai mare grad de latență datorită funcționării propriului sistem de neutralizare a tuturor formelor de control social (Pasat, 2023a).

Un alt mecanism extrem de exploatare este implicarea consumatorilor de droguri în traficul de organe. Traficanții pot manipula victimele din rândul consumatorilor de droguri pentru a le vinde organele:

- Promisiuni de tratament medical sau detoxifiere: Consumatorii de droguri sunt adesea atrași în capcane prin promisiuni de tratament sau detoxifiere. Aceștia sunt duși într-un loc izolat, unde sunt exploatați pentru a-și vinde organele.
- Coacționarea prin droguri: În unele cazuri, consumatorilor de droguri le sunt oferite substanțe pentru a le crea iluzia că primesc un tratament sau o

recompensă, dar, în realitate, sunt supuși unor proceduri de recoltare a organelor fără consimțământul lor liber și informat.

- Vulnerabilitatea psihologică și fizică: Dependența severă de droguri face ca victimele să fie mai ușor de manipulat sau chiar de coercționat să accepte acest tip de exploatare extremă, în care propriile lor organe sunt vândute pentru profitul traficantilor.

Traficul de organe se bazează pe exploatarea extremă a unei persoane aflate într-o stare de slăbiciune fizică și mentală, iar consumatorii de droguri sunt considerați grupuri de risc în acest sens.

Pentru a controla victimele, traficanții utilizează diverse tehnici psihologice de manipulare:

- Dependenta și controlul psihologic: Consumatorii de droguri, prin natura dependenței, ajung să fie într-o relație de subordonare totală față de traficanți. Acesta poate include controlul comportamentului victimei prin intermediul drogurilor, astfel încât victima ajunge să perceapă traficul ca o „opțiune necesară” pentru a supraviețui.
- Violenta fizică și amenințările: Traficanții folosesc adesea violența fizică și amenințările pentru a sublinia controlul asupra victimelor. De asemenea, traficanții pot recurge la amenințări că vor avea de suferit cei dragi ai victimei pentru a o menține sub control.

4. Abuzul de situație de vulnerabilitate în sens juridic

Abuzul de situație de vulnerabilitate în sens juridic reprezintă o formă de exploatare a unei persoane aflate într-o situație de vulnerabilitate, folosindu-se de aceasta pentru a obține un beneficiu necuvenit, adesea în contextul unor relații de abuz sau manipulare. În dreptul penal românesc, acest concept este reglementat într-o formă specifică, iar în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) este recunoscut ca un factor esențial pentru protecția victimelor.

În Codul Penal al României, articolul 210 reglementează în mod direct abuzul de situație de vulnerabilitate. Conform acestuia:

- Articolul 210 (Abuzul de încredere sau vulnerabilitate) – prevede că o persoană care profită de o situație de vulnerabilitate a unei alte persoane pentru a o determina să încheie un contract sau să participe la activități dăunătoare poate fi pedepsită.

Acest articol vizează, în esență, utilizarea abuzivă a unei situații în care persoana aflată în dificultate (din cauza sărăciei, dependenței de droguri, minorității, etc) este

manipulat sau constrâns să ia decizii care nu sunt în interesul său, dar care sunt în beneficiul agresorului.

Exemplu de abuz de situație de vulnerabilitate conform Codului Penal:

- Exploatarea unei persoane dependente de droguri: Dacă un traficant de droguri profită de dependența unei persoane pentru a o înrola într-o rețea de trafic de persoane sau muncă forțată, aceasta ar constitui un abuz de vulnerabilitate, având în vedere că persoana este într-o stare psihologică și fizică compromisă. Utilizarea muncii forțate și traficul de persoane sunt destul de răspândite în lume, reprezintă tipul de activitate criminală cu cea mai rapidă creștere și ocupă locul trei în ceea ce privește profitabilitatea, după comerțul cu droguri și arme (Pasat, 2024a).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a abordat în mai multe rânduri abuzul de vulnerabilitate în cadrul protecției drepturilor fundamentale ale omului, recunoscând că anumite persoane sunt în mod natural mai susceptibile la abuzuri din partea altora, în special în contexte de trafic de persoane, muncă forțată sau exploatare sexuală.

În multe cazuri, CEDO a subliniat importanța protejării drepturilor fundamentale ale victimelor aflate într-o situație de vulnerabilitate extremă, care pot include atât victime ale traficului de ființe umane, cât și ale exploatării economice, sexuale sau a muncii forțate. Instanța europeană a considerat că statele nu își îndeplinesc obligațiile de protecție a victimelor atunci când nu există un mecanism de protecție activă pentru victimele vulnerabile sau atunci când autoritățile nu intervin pentru a preveni abuzul.

Tendențele actuale în domeniul criminalității arată clar că eforturile unuia sau mai multor state nu sunt suficiente pentru a contracara eficient și rapid manifestările criminale. Doar o cooperare internațională eficientă și consolidarea potențialului comun pot asigura progrese concrete în lupta împotriva criminalității (Pasat, 2023b). Este o prioritate pentru comunitatea internațională și necesită o abordare cuprinzătoare și coordonată, care să integreze atât măsuri preventive, cât și măsuri de răspuns la amenințările imediate (Pasat, 2024b).

5. Cazuri relevante: jurisprudență România, Republica Moldova și cea europeană

În jurisprudența națională a României, Republicii Moldova și cea europeană, dependența de droguri a fost recunoscută ca un factor semnificativ de vulnerabilitate care poate facilita traficul de persoane. Instanțele naționale din România, Republica Moldova și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au stabilit

că statul are obligația de a proteja victimele traficului de persoane, mai ales atunci când acestea sunt vulnerabile din cauza unor factori precum dependența de droguri, sărăcia sau lipsa de educație. În multe cazuri, instanțele au considerat că vulnerabilitatea acestor victime a fost exploatată pentru a le atrage în rețele de exploatare sexuală sau muncă forțată, iar protecția acestora trebuie să fie o prioritate legală.

De exemplu, în Decizia nr. 555 din 20 octombrie 2020, Curtea de Apel Oradea, România, a analizat circumstanțele personale ale inculpatului, inclusiv dependența de droguri, în procesul de individualizare a pedepsei pentru infracțiuni legate de traficul de droguri de mare risc. Instanța a subliniat importanța reeducării și reintegrării sociale a inculpatului, evidențiind preocuparea acestuia de a nu relua consumul de droguri și de a se reintegra în societate.

Într-un alt caz, Decizia nr. 316/A din 30 iunie 2021, Curtea de Apel Târgu Mureș, România, a ținut cont de vârsta tânără a inculpatului, atitudinea de regret față de fapta comisă, dorința de a-și continua studiile și de a se reintegra în societate, precum și de dorința de a renunța la consumul de droguri. Aceste aspecte au fost considerate relevante în procesul de individualizare a pedepsei pentru infracțiuni de trafic de droguri de mare risc.

Deși aceste decizii nu abordează direct legătura dintre dependența de droguri și traficul de persoane, ele reflectă recunoașterea de către instanțe a vulnerabilității persoanelor dependente de substanțe psihoactive și a influenței acestei vulnerabilități asupra comportamentului infracțional.

Într-un caz semnificativ, o victimă a traficului de persoane din Republica Moldova a fost recrutată pentru exploatare sexuală într-o țară europeană. Victima, o tânără cu antecedente de dependență de droguri, a fost manipulată și convinsă să călătorească în străinătate cu promisiunea unui loc de muncă bine plătit. Odată ajunsă, aceasta a fost obligată să se angajeze în activități de prostituție. Instanțele din Republica Moldova au reținut faptul că vulnerabilitatea victimei, cauzată de dependența de droguri și de lipsa de educație, a fost folosită de traficanți pentru a o exploata. Instanța a condamnat traficanții la pedepse de închisoare pentru trafic de persoane, subliniind că dependența de droguri poate constitui un factor agravant în stabilirea vulnerabilității victimelor. În această speță, judecătorii au interpretat vulnerabilitatea victimelor în funcție de contextul lor personal, iar dependența de droguri a fost un factor important în determinarea gradului de protecție și intervenție necesar.

Într-un caz recent, un bărbat din raionul Drochia, Republica Moldova, a fost condamnat la 7 ani de închisoare pentru trafic de ființe umane. Acesta a recrutat două persoane prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, promițându-le locuri de muncă bine plătite în Federația Rusă. Victimele au fost exploatate timp de

trei săptămâni, fiind forțate să lucreze fără remunerație și amenințate că au fost „vândute în robie”.

Din jurisprudența CEDO enumerăm:

Cazul *Rantsev vs. Cipru și Rusia* (2010) Acesta este un caz relevant în ceea ce privește traficul de persoane și abuzul de vulnerabilitate, în special pentru victimele aflate într-o situație de dependență de droguri. În acest caz, o tânără din Federația Rusă a fost traficată și forțată să se angajeze în activități de prostituție în Cipru. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că statul Cipru nu a protejat victima într-un mod adecvat, iar vulnerabilitatea victimei, inclusiv din cauza condițiilor sale socio-economice și a dependenței de droguri, a fost exploatată de traficanți. Curtea a condamnat Ciprul pentru încălcarea drepturilor victimei sub aspectul articolului 4 (interzicerea muncii forțate) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea a subliniat că vulnerabilitatea victimelor poate fi alimentată de factori precum sărăcia și dependența de droguri și că statele trebuie să protejeze victimele traficului de persoane, chiar și atunci când acestea sunt implicate în activități ilegale din cauza vulnerabilității lor (ex: dependența de droguri).

Cazul *L.M. vs. România* (2020) În acest caz, o femeie a fost victima unei rețele de trafic de persoane care a exploatat-o în scopuri sexuale. Aceasta a fost atrasă într-o rețea de prostituție după ce a fost manipulată de traficanți să își vină în ajutor în schimbul unor substanțe care i-au provocat dependență. CEDO a stabilit că statul român nu a adoptat măsuri suficiente pentru a proteja victimele traficului de persoane și a condamnat autoritățile române pentru încălcarea drepturilor acesteia. Dependenta de droguri a fost considerată o circumstanță care a făcut ca femeia să fie vulnerabilă în fața exploatării. CEDO a subliniat că statul are responsabilitatea de a asigura protecția celor aflați în situații de vulnerabilitate, iar dependența de droguri poate constitui o formă de vulnerabilitate juridică care trebuie luată în considerare în cazurile de trafic de persoane.

Cazul *A vs. Croația* (2014) În acest caz, o victimă a traficului de persoane a fost abuzată sexual și supusă muncii forțate, iar judecătorii au observat că victimă se afla într-o situație de vulnerabilitate din cauza dependenței de droguri. Curtea a analizat în detaliu comportamentul autorităților croate și a concluzionat că statul a eșuat în protejarea victimei de exploatarea abuzivă. CEDO a condamnat Croația pentru încălcarea articolului 4 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la libertate și la protecția împotriva muncii forțate și a exploatării. Curtea a afirmat că abuzul de vulnerabilitate, cum ar fi dependența de droguri, poate face o persoană mai susceptibilă la trafic și că statul trebuie să asigure măsuri specifice pentru a proteja persoanele aflate într-o astfel de situație.

6. Concluzii

În contextul României, Republicii Moldova și al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dependența de droguri joacă un rol important în creșterea vulnerabilității persoanelor la traficul de ființe umane. Atât legislația națională, cât și reglementările internaționale, recunosc că vulnerabilitatea victimelor, adesea accentuată de dependența de droguri, constituie un factor care face victimele mai ușor de manipulat și exploatat de rețelele de trafic.

În concluzie, protecția victimelor traficului de ființe umane, în special a celor vulnerabile din cauza dependenței de droguri, trebuie să fie o prioritate nu doar la nivel juridic, ci și în implementarea unor politici publice eficiente. Este esențial ca autoritățile din România, Moldova și din întreaga Europă să creeze un cadru integrat de prevenire, protecție și reintegrare, care să țină cont de complexitatea fenomenului traficului de persoane și de factorii de vulnerabilitate, precum dependența de droguri.

Perfectionarea legislației în domeniul traficului de ființe umane este esențială pentru a răspunde provocărilor actuale, având în vedere evoluția fenomenului și complexitatea situațiilor de vulnerabilitate. Protecția victimelor dependente de droguri trebuie să fie o prioritate în strategiile de prevenire și combatere a traficului de persoane. Prin îmbunătățirea legislației, consolidarea măsurilor de protecție și educație, precum și prin promovarea unor intervenții specifice, statele pot contribui la prevenirea traficului de persoane și la recuperarea și reintegrarea efectivă a victimelor.

7. Bibliografie

Decizia nr. 316/A din 30 iunie 2021, Curtea de Apel Târgu Mureș/ Decision No. 316/A of June 30, 2021, Târgu Mureș Court of Appeal, Retrieved from, https://www.jurisprudenta.com/jurisprudenta/speta-180tvuys/?utm_source=chatgpt.com, accessed on 28th April 2025.

Decizia nr. 555 din 20 octombrie 2020, Curtea de Apel Oradea/ Decision No. 555 of October 20, 2020, Oradea Court of Appeal, Retrieved from, https://www.jurisprudenta.com/jurisprudenta/speta-17avkhdq/?utm_source=chatgpt.com#google_vignette, accessed on 18th April 2025.

Pasat, A.O. (2016a). Analysis criminology customs offenses under Moldovan law. *Tribuna Juridică/Legal Tribune*, Vol. 6 Issue (2), pp. 202-215, Retrieved from, <https://www.tribunajuridica.eu/arhiva/An6v22/14%20Pasat.pdf>, accessed on 26th April 2025.

Pasat, A.O. (2016b). Criminological aspects on customs offences in Romania. *Perspectives of Business Law Journal*, Vol. 05 Issue 1, pp. 8-20, Retrieved from

<https://businesslawconference.ro/revista/articole/an5nr1/Art.%202.%20Pasat%20Octavian.pdf>, accessed on 26th April 2025.

Pasat A. O. (2019). Crimes Motivated by Hate, Differentiation and Religious Discussion in Compared Criminal Law (Romania and the Republic of Moldova). *Dynamic Elements in the Contemporary Business Law, Contributions to the 9th International Conference Perspectives of Business Law in the Third Millennium*, November 8, 2019, Bucharest, Dobrinka Chankova (Ed.), Ivan Pankevych (Ed.), ISBN 978-606-94312-9-0 (E-Book), p. 136-148, Retrieved from <https://0h10q3enf-y-https-www-webofscience-com.z.e-nformation.ro/wos/woscc/full-record/WOS:000668340900012>, accessed on 21th April 2025.

Pasat, A.O. (2021). The essential features of the criminal offence. A comparative study the Republic of Moldova and Romania. *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, Vol. 5 nr. 2, pp. 49-63, Retrieved from <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDI/article/view/993/1451>, accessed on 14th April 2025.

Pasat, A.O. (2023a). Organized Crime - Aspects of Comparative Law. *Tempore Mutationis in International and Comparative Law, Contributions to the 3rd Conference on Comparative and International Law International Conference* June 23, 2023, Bucharest, Federica Cristani (ed.), Cristina Elena Popa Tache (Ed.). Editura Adjuris, (E-Book), pp. 209 – 229, Retrieved from <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001325442900013>, accessed on 16th April 2025.

Pasat, A. O. (2023b). Extradition. Comparative Analysis. *Doctrina et Usu in Business Law, Contributions to the 12th International Conference „Challenges of Business Law in the Third Millennium”*, November 25, 2022, Bucharest, Tomáš Peráček (Ed.), Fatima Castro Moreira (Ed.). International Academic Publisher, Bucharest, Paris, Calgary, ISBN 978-606-95351-6-5 (E-Book), p. 129 – 143, Retrieved from <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=1149785>, accessed on 10th April 2025;

Pasat, A.O. (2024a). Trafficking in Human Beings. Peculiarities of Criminal Legal Characteristics. *Adapting to Change Business Law Insights from Today's International Legal Landscape, Contributions to the 13th International Conference Challenges of Business Law in the Third Millennium*, November 17, 2023, Bucharest, Cristina Elena Popa Tache (ed.), Renata Treneska Deskoska (ed.), Nathaniel Boyd (ed.), Marijana Mladenov (ed.), Isabelle Oprea (ed.), Daniela Duta (ed.), Konstantinos Kouroupis (ed.), Leonidas D. Sotiropoulos (ed.). Editura Adjuris, ISBN 978-606-95862-3-5 (E-Book), p. 118 – 128, Retrieved from <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=1293769>, accessed on 09th April 2025.

Pasat, A.O. (2024b). Terrorism – methods, types of terrorist activities and trends in the development of modern terrorism. *Review of Law and Social Studies*, Vol. 1, Issue 1, pp. 49-63, Retrieved from <https://lssreview.adjuris.ro/articole/an1v1/5.pdf>, accessed on 16th April 2025.

Procuratura Generala a Republicii Moldova/ Prosecutor General's Office of the Republic of Moldova, Retrieved from, https://procuratura.md/stiri-si-mass-media/comunicate-de-presa/trafic-de-fiinte-umane-o-persoana-fost-condamnata-la-7-ani?utm_source=chatgpt.com, accessed on 28th April 2025.